

14 Μαΐου 2026

Ο Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο Χρυσόχοος

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο Χριστός ως παιδί, η Σοφία του Θεού. Εικόνα από την Αγία Σοφία στη Σόφια (Βουλγαρία).

Ο Άγιος Ιωάννης ήταν Βούλγαρος στην εθνικότητα και καταγόταν από μια πόλη της Βουλγαρίας η οποία αναφέρεται στο συναξάριο με το όνομα Σούμνα. Το όνομά του στη βουλγαρική γλώσσα είναι Ράϊκος, μεταφράζεται δε στα ελληνικά Ιωάννης.

Στο επάγγελμα ο άγιος ήταν χρυσοχόος, στην ηλικία δεκαοχτώ ετών, πολύ όμορφος στην όψη αλλά ομορφότερος στην ψυχή. Ήταν δε Χριστιανός με θερμή

πίστη και πολλές αρετές.

Απέναντι από το εργαστήριό του ήταν τούρκικο σπίτι, του οποίου ο νοικοκύρης είχε μια κόρη ανύπαντρη. Η κοπέλα βλέποντας και παρατηρώντας κάθε μέρα τον Ιωάννη, τον ερωτεύθηκε με σαρκικό έρωτα και μη μπορώντας να πετύχει το σκοπό της μηχανεύτηκε το εξής.

Κάποια μέρα κατέβηκε κάτω στην πόρτα του σπιτιού της και φώναξε τον Ιωάννη να της πάρει μέτρο στο δάχτυλο , για να της φτιάξει ένα χρυσό δαχτυλίδι. Όταν πήγε ο άγιος να της πάρει μέτρο, εκείνη του άρπαξε το χέρι και τον τράβηξε με όση δύναμη είχε μέσα στο σπίτι. Τράβηξε τότε το χέρι του κι εκείνος με δύναμη για να απαλλαγεί, με αποτέλεσμα η κοπέλα να πέσει με την πλάτη κάτω.

Επειδή δεν κατόρθωσε να πετύχει τον σκοπό της άρχισε να φωνάζει με όλη της τη δύναμη, συκοφαντώντας τον άγιο πως αποπειράθηκε να τη βιάσει. Οι Τούρκοι που προσέτρεξαν στις φωνές της τον άρπαξαν και τον οδήγησαν στον κριτή.

Ο δικαστής , με τη σύμφωνη γνώμη του πατέρα της κοπέλας, αποφάσισε για τον Ιωάννη ή ότι έπρεπε να τουρκέψει και να την παντρευτεί ή να τον δέρνουν μέχρι να πεθάνει. Ο άγιος προτίμησε το δεύτερο. Παρά τις δελεαστικές προτάσεις του δικαστή, των παρευρισκομένων και του πατέρα , ο οποίος τον συγχωρούσε, τον δεχόταν για γαμπρό του και κληρονόμο της μεγάλης του περιουσίας, ο άγιος έμενε σταθερός στην πίστη του Χριστού. Έλεγε : Χριστιανός είμαι και Χριστιανός θα πεθάνω .

Έτσι άρχισε ο ξυλοδαρμός. Τον έδειραν τόσο πολύ ώστε έπεσαν τα νύχια των ποδιών του. Σταμάτησαν κάποτε μήπως και είχε αλλάξει γνώμη ή μήπως κατάφερναν να τον μεταπείσουν. Βλέποντας τη σταθερότητά του τον κρέμασαν με σκοινιά από τις μασχάλες ψηλά, ώπου πέρασε η ημέρα. Το βράδυ τον κατέβασαν και προσπαθούσαν με κολακείες και απειλές να επιτύχουν την εξωμοσία του. Μάταια όμως.

Μη έχοντας τι να κάνουν, τον έκλεισαν στη φυλακή δίνοντάς του δύο ημέρες διορία. Μετά τις δύο ημέρες , επειδή ο άγιος δεν δεχόταν τις προτάσεις τους τον κρέμασαν με τον ίδιο τρόπο. Το βράδυ πάλι φυλακή. Την άλλη μέρα πάλι θέλγητρα και φόβητρα και ο άγιος να επαναλαμβάνει Χριστιανός είμαι και Χριστιανός θα πεθάνω. Κρέμασμα από τις μασχάλες και πάλι. Αυτή τη φορά όμως στήθηκε και το μάγγανο, ένα βασανιστήριο όργανο, το οποίο τραυμάτιζε και κατέκοπτε σιγά σιγά το σώμα του. Σταμάτησαν όμως και πάλι, ψυχολογικές πιέσεις, έφεραν μάλιστα κι ένα γιατρό. Μη φοβάσαι, του λέγει, δεν πεθαίνεις, οι πληγές σου γιατρεύονται. Τούρκεψε και θα σε κάνουμε μεγάλον αγά.

Όσο ο άγιος έμενε σταθερός στην πίστη του και επαναλάμβανε Χριστιανός είμαι , Χριστιανός πεθαίνω, τόσο εκείνοι σκλήραιναν τη στάση τους.

Άρχισαν να τον γδέρνουν ζωντανό. Του έβγαλαν μια λουρίδα δέρμα από το στήθος και από την πλάτη. Για να του κάνουν οδυνηρότερο το μαρτύριο, πάστωναν κυριολεκτικά τις πληγές με αλάτι και τον έκαιγαν με κεριά αναμμένα . Κατόπιν χρησιμοποίησαν ένα άλλο βασανιστήριο όργανο με το οποίο του έσφιγγαν το κεφάλι.

Τελικά ο μουφτής έδωσε διαταγή να αποκεφαλισθεί.

Έτσι ο νέος Ιωσήφ ο Πάγκαλος παρέδωσε την αγία του ψυχή στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, τον οποίο αγαπούσε όσο τίποτα άλλο και συνεχώς ομολογούσε.

Αγνοούμε τι απέγινε το πολύαθλο σώμα του.